

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา

จุดประสงค์ในการศึกษาทำการวิจัยครั้งนี้เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการในจังหวัดชลบุรี เพื่อทราบถึงปัจจัยในการเลือกที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม และเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักเกณฑ์และการให้บริการต่าง ๆ ในนิคมอุตสาหกรรมให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้แบบสอบถาม ในการสอบถามผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของโรงงานอุตสาหกรรม และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งโรงงานอุตสาหกรรม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้เป็น 2 ส่วน ได้ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลทั่วไปของโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในจังหวัดชลบุรี
2. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในจังหวัดชลบุรี

6.1 การศึกษาข้อมูลทั่วไปของโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี

จากการศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับนิคมอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการก่อนตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม พบว่า ผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ได้มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนิคมอุตสาหกรรมพอประมาณก่อนตั้งโรงงาน เนื่องจากการตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมมีกฎเกณฑ์และระเบียบต่าง ๆ รวมไปถึงสิทธิประโยชน์ที่ได้รับก็จะแตกต่างกันไปด้วย ทำให้ผู้ประกอบการต้องพิจารณาศึกษาข้อมูลของนิคมอุตสาหกรรมอย่างละเอียดก่อนตัดสินใจตั้งโรงงาน

โดยที่โรงงานอุตสาหกรรมที่ประกอบกิจการในนิคมอุตสาหกรรม ในจังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่มีแหล่งเงินทุนของโรงงานจากต่างประเทศ ภูมิสำเนาของบุคลากรระดับบริหารโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่มาจากที่อื่นซึ่งไม่ใช่มีภูมิสำเนาอยู่ในจังหวัดชลบุรี โดยมาจากกรุงเทพฯ มากที่สุด รองลงมาคือมาจากต่างประเทศ ของบุคลากรระดับบริหารทั้งหมด ในขณะที่ภูมิสำเนาของพนักงานของโรงงานส่วนใหญ่มีภูมิสำเนาในจังหวัดชลบุรี และมีภูมิสำเนาในจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งไม่ใช่กรุงเทพฯ

ส่วนแหล่งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าของโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตจะมาจากที่อื่นไม่ใช่วัตถุดิบที่มีภายในจังหวัดชลบุรี ซึ่งมาจากต่างประเทศ และมาจากกรุงเทพฯ และใช้รถบรรทุก และใช้เรือ เป็นพาหนะในการขนส่งวัตถุดิบมาสู่โรงงาน เนื่องจากความได้เปรียบของพื้นที่มีการคมนาคมที่สะดวก อยู่ใกล้กรุงเทพฯ และท่าเรือพาณิชย์

แหลมฉบัง และสินค้าที่ผลิตได้จากโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมจะมีตลาดจำหน่ายในต่างประเทศ และกรุงเทพฯ โดยส่วนใหญ่ใช้รถบรรทุก และเรือ เป็นพาหนะในการขนส่งสินค้าของโรงงาน

สำหรับ ด้านลักษณะการถือครองที่ดินของผู้ประกอบการโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี พบว่าผู้ประกอบการมีความต้องการซื้อที่ดินเป็นของตนเอง แต่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังไม่สามารถสนองตอบได้ เนื่องจากเป็นพื้นที่สาธารณประโยชน์ ซึ่งไม่สามารถนำที่ดินมาจัดสรรเพื่อจำหน่ายในการประกอบกิจการอุตสาหกรรมได้ จึงเป็นนิคมอุตสาหกรรมเดียวในจังหวัดชลบุรีที่ให้เช่าพื้นที่เพื่อประกอบกิจการ

จากการศึกษาความพอใจเกี่ยวกับระบบสาธารณูปโภคในนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในจังหวัดชลบุรี พบว่าผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมมีความพอใจเกี่ยวกับระบบสาธารณูปโภคคล้ายกันโดยเรียงตามลำดับได้ ดังนี้ อันดับที่ 1 ระบบไฟฟ้า อันดับที่ 2 ระบบน้ำประปา อันดับที่ 3 ระบบโทรศัพท์ อันดับที่ 4 ระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลาง และอันดับที่ 5 ระบบป้องกันภัยและระบบรักษาความปลอดภัยต่าง ๆ ภายในนิคมอุตสาหกรรม

จากการศึกษาสิทธิประโยชน์ในนิคมอุตสาหกรรมที่ผู้ประกอบการได้รับ ในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี พบว่าผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมมีความพอใจสิทธิประโยชน์เรียงตามลำดับได้ดังนี้ อันดับที่ 1 การได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินในนิคมอุตสาหกรรม อันดับที่ 2 การได้รับความสะดวกในเรื่องระเบียบขั้นตอนทางราชการ อันดับที่ 3 การยกเว้นค่าอากรขาเข้าเครื่องจักรอุปกรณ์เพื่อใช้ในการผลิตสินค้า อันดับที่ 4 การยกเว้นหรือคืนภาษีอากรขาออกสำหรับวัตถุดิบซึ่งได้นำเข้าเพื่อการผลิตเพื่อการส่งออก และอันดับที่ 5 การได้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร

ส่วนสิทธิประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน พบว่าผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี มีความพอใจในสิทธิประโยชน์ โดยเรียงลำดับได้ ดังนี้ อันดับที่ 1 การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล อันดับที่ 2 การยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบ อันดับที่ 3 การยกเว้นหรือจ่ายเพียง 50% ของอากรขาเข้าเครื่องจักรอุปกรณ์ อันดับที่ 4 การหักค่าขนส่งค่าไฟฟ้า และค่าน้ำประปา 2 เท่าเป็นเวลา 2 ปี และอันดับที่ 5 การได้รับความสะดวกในเรื่องระเบียบขั้นตอนของทางราชการต่าง ๆ

6.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในจังหวัดชลบุรี

จากการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 7 ปัจจัยหลักประกอบด้วย ราคาที่ดิน ระบบสาธารณูปโภคภายในนิคมอุตสาหกรรม แหล่งแรงงาน แหล่งวัตถุดิบ ตลาดจำหน่ายสินค้า ระบบการคมนาคมขนส่ง และสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากภาครัฐ โดยการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยวิธีการวิเคราะห์ค่าไคสแควร์ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยได้เป็น 2 ประเด็น ดังนี้

6.2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) คือ

6.2.1.1 ราคาที่ดิน

เนื่องจากพื้นที่ในนิคมอุตสาหกรรมได้รับการพัฒนาพื้นที่ให้มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น ระบบสาธารณูปโภค ระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลาง และระบบป้องกันภัยต่าง ๆ โดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจัดทำเอง และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยร่วมมือกับเอกชนเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาความพร้อมด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับการตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งต้องใช้งบลงทุนในการพัฒนาพื้นที่สูง ทำให้ราคาที่ดินในนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ สูงแตกต่างกันไปในแต่ละนิคมอุตสาหกรรม

6.2.1.2 ระบบสาธารณูปโภค

โรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในจังหวัดชลบุรี จะได้รับประโยชน์ในด้านระบบสาธารณูปโภคจากการขยายระบบสาธารณูปโภค เพื่อเชื่อมต่อกับระบบสาธารณูปโภคในกรุงเทพฯ เช่น ระบบไฟฟ้า ระบบโทรศัพท์ เป็นต้น และจะมีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคเพื่อรองรับการตั้งโรงงาน โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมทั้งด้านที่ดินสำหรับที่ตั้งโรงงาน ระบบไฟฟ้า ระบบน้ำประปา ระบบโทรศัพท์ ระบบบำบัดน้ำเสีย การจัดการขยะจากโรงงาน และระบบป้องกันภัยและรักษาความปลอดภัย รวมทั้งการให้บริการการประกอบอุตสาหกรรม ทั้งนี้ในการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและการให้บริการต่าง ๆ ในนิคมอุตสาหกรรมจะเป็นมาตรฐานเดียวกันที่การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยกำหนด แต่คุณภาพการให้บริการและอัตราการจัดเก็บค่าบริการอาจแตกต่างกันไป ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับต้นทุนค่าบริการของแต่ละพื้นที่ของนิคมอุตสาหกรรม

6.2.1.3 แหล่งแรงงานไร้ฝีมือ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านแรงงานของโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม ในจังหวัดชลบุรี ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลด้านแรงงานเป็น 2 ประเภท คือ แรงงานฝีมือหรือบุคลากรระดับผู้บริหาร และแรงงานไร้ฝีมือหรือคนงานที่ใช้ในขบวนการผลิตสินค้าของโรงงาน พบว่าแรงงานไร้ฝีมือมีผลต่อการตัดสินใจของผู้ประกอบการในการเลือกที่ตั้งโรงงาน เพราะคนงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานในจังหวัดชลบุรีและในจังหวัดใกล้เคียง โรงงานมีต้องการคนงานจำนวนมาก เพราะมีความสำคัญต่อขบวนการผลิตสินค้าของโรงงาน ซึ่งถ้ามีแรงงานในพื้นที่เพียงพอโรงงานก็ไม่จำเป็นต้องมีต้นทุนเพิ่มในการจูงใจมาสู่โรงงาน ในการพิจารณาที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรมมีส่วนสำคัญในการจัดหาแรงงานแตกต่างกัน นั่นคือ นิคมอุตสาหกรรมที่มีการเข้าสู่พื้นที่ได้สะดวก การอยู่ไม่ไกลจากแหล่งชุมชนใหญ่ รวมทั้งการได้รับความสะดวกจากธุรกิจบริการจะสามารถจัดหาแรงงานได้ง่าย และจะมีโอกาสคัดเลือกคนงานที่มีคุณสมบัติตามที่โรงงานต้องการได้มากกว่า

6.2.1.4 ตลาดจำหน่ายสินค้า โดยพิจารณาจาก 2 ปัจจัย คือ

(1) การอยู่ใกล้กรุงเทพฯ

โรงงานที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในจังหวัดชลบุรีจะได้รับประโยชน์จากการตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพฯ ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ โครงข่ายถนนซึ่งเป็นส่วนขยายต่อจากกรุงเทพฯ ไปยังต่างจังหวัด ซึ่งใช้เป็นเส้นทางในการขนส่งสินค้าและวัตถุดิบ เป็นจุดขนถ่ายสินค้าและวัตถุดิบ เนื่องจากมีท่าอากาศยานกรุงเทพและท่าเรือกรุงเทพ และนอกจากยังเป็นแหล่งแรงงานฝีมือ และเป็นตลาดสินค้าขนาดใหญ่ รวมถึงการได้รับความสะดวกจากธุรกิจบริการต่าง ๆ เช่น ธุรกิจขนส่ง การธนาคาร การส่งเสริมการขาย เป็นต้น ซึ่งนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ จะได้รับประโยชน์จากการอยู่ใกล้กรุงเทพฯ แต่เนื่องนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรีมีระยะห่างไม่ไกลจากกรุงเทพฯ และยังสามารถใช้ประโยชน์จากท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบังและท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุดเป็นจุดขนถ่ายสินค้าและวัตถุดิบ จึงทำให้ปัจจัยการอยู่ใกล้กรุงเทพฯ มีผลต่อการตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในจังหวัดชลบุรี

(2) การอยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรมอื่น

โรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในจังหวัดชลบุรีจะได้รับประโยชน์จากการตั้งใกล้โรงงานอุตสาหกรรมอื่น ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงของอุตสาหกรรม เช่น สามารถซื้อสินค้าของโรงงานอื่นเพื่อนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต และสามารถหาแรงงานได้จากโรงงานใกล้เคียง เป็นต้น ซึ่งจะทำให้มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งประเภทของอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมก็มีส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงของอุตสาหกรรมในด้านต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้นด้วย

6.2.1.5 ระบบการคมนาคมขนส่ง

จังหวัดชลบุรีมีระบบโครงข่ายถนนที่ขยายมาจากกรุงเทพฯ และปริมณฑล ทำให้สามารถเชื่อมต่อไปยังจังหวัดต่าง ๆ ประเทศเพื่อนบ้าน และต่างประเทศได้ดี ไม่ว่าจะเป็นเส้นทางรถยนต์ เส้นทางรถไฟ เรือ หรือเครื่องบิน จากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่ใช้รถบรรทุก และเรือ เป็นพาหนะในการขนส่งวัตถุดิบและสินค้า และจะเห็นความแตกต่างได้ว่านิคมอุตสาหกรรมที่สามารถพัฒนาความเชื่อมโยงของระบบการขนส่งและโครงข่ายการขนส่งสามารถลดค่าใช้จ่ายได้ จึงเป็นความได้เปรียบหนึ่งที่ผู้ประกอบการจะตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมนั้น

6.2.1.6 สิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากภาครัฐ

ผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ มีความพอใจในสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ และเมื่อพิจารณาสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมจะได้รับสิทธิประโยชน์จาก 2 หน่วยงาน คือ จากการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ซึ่งผู้ประกอบการจะให้ความพอใจกับสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในด้านการได้รับอนุญาตให้ถือครองที่ดินในนิคมอุตสาหกรรม และการได้รับความสะดวกในเรื่องระเบียบขั้นตอนทางราชการ ส่วนความพอใจกับสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ในด้านการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีอากรขาเข้าวัตถุดิบ

6.2.2 ปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05)

6.2.2.1 แหล่งวัตถุดิบ

แหล่งวัตถุดิบส่วนใหญ่ของโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในจังหวัดชลบุรี มาจากกรุงเทพฯ และต่างประเทศ เพื่อพิจารณาวិธีการขนส่งวัตถุดิบของโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ส่วนใหญ่ใช้วิธีการขนส่งโดยทางรถบรรทุก และการขนส่งโดยทางเรือ ตามหลักความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการขนส่ง ค่าขนส่ง และระยะทาง เพื่อให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง นั่นคือ จังหวัดชลบุรีมีความได้เปรียบทางด้านที่ตั้งของพื้นที่ที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ และเป็นที่ตั้งของท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง ดังนั้นแหล่งวัตถุดิบจึงไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงานในจังหวัดชลบุรี

6.2.2.2 แหล่งแรงงานฝีมือ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านแรงงานของโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม ในจังหวัดชลบุรี ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลด้านแรงงานเป็น 2 ประเภท คือ แรงงานฝีมือหรือบุคลากรระดับผู้บริหาร และแรงงานไร้ฝีมือหรือคนงานที่ใช้ในกระบวนการผลิตสินค้าของโรงงาน พบว่าแรงงานฝีมือ ไม่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ประกอบการในการเลือกที่ตั้งโรงงาน เพราะโรงงานมีต้องการแรงงานประเภทนี้จำนวนไม่มากในการบริหารโรงงาน วางแผนการผลิต และการจัดจำหน่ายสินค้าของโรงงาน และจากแบบสอบถามพบว่าแรงงานฝีมือมาจากที่อื่น ซึ่งส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพฯ และมาจากต่างประเทศ

6.3 การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม นับเป็นการพัฒนาความพร้อมของปัจจัยการผลิตด้านที่ดินสำหรับการประกอบอุตสาหกรรม และเป็นการชักนำให้เกิดความเจริญเข้าไปสู่บริเวณพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรม จึงอาจกล่าวได้ว่าการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม เป็นการสร้างปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมและความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศ โครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมจะไม่สามารถพัฒนาเป็นรูปธรรมขึ้นได้ หากจังหวัด ท้องถิ่น และประชาชน ซึ่งถือเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่โครงการไม่เล็งเห็นประโยชน์ของนิคมอุตสาหกรรมและไม่ให้การสนับสนุนหรือคัดค้านการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม

เนื่องจากการนิคมอุตสาหกรรมประเทศไทยไม่มีนโยบายการจัดซื้อที่ดิน เพื่อใช้ในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม ความสำเร็จในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมที่การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้รับจากการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมจึงขึ้นอยู่กับว่าจังหวัด ท้องถิ่น และประชาชน ในแต่ละพื้นที่โครงการจะเล็งเห็นประโยชน์ของนิคมอุตสาหกรรมในการพัฒนาอุตสาหกรรมและความเจริญให้กับจังหวัด โดยให้ความสำคัญกับการจัดหาและเสนอพื้นที่ภายในจังหวัด ท้องถิ่น ให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เพื่อใช้เป็นพื้นที่ในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม โดยที่ผ่านมาจังหวัด ท้องถิ่นจะจัดหาพื้นที่จากที่สาธารณประโยชน์ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวส่วนใหญ่มักมีปัญหาเรื่องประชาชนบุกรุกพื้นที่ จึงเป็นสาเหตุให้โครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม และก่อให้เกิดต้นทุนสูงขึ้นในการดำเนินการที่ไม่จำเป็น รวมทั้งบางครั้งยังได้รับการต่อต้านและคัดค้านจากผู้อยู่อาศัย ซึ่งกลายเป็นอุปสรรคสำคัญต่อความสำเร็จในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม

ส่วนในด้านบรรยากาศ การส่งเสริมผู้ประกอบการให้เข้ามาตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม เนื่องจากการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม ประกอบด้วย การสร้างระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งมีค่าลงทุนที่สูง ในขณะที่มาตรการต่าง ๆ ของรัฐยังไม่สามารถชักนำให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างการตั้งโรงงานในเขตและนอกเขตนิคมอุตสาหกรรม จึงไม่เป็นการจูงใจให้ผู้ประกอบการหรือนักลงทุนเล็งเห็นช่องหรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ภาครัฐควรมีนโยบายและมาตรการเพื่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างการตั้งโรงงานในเขตและนอกเขตนิคมอุตสาหกรรม และมีนโยบายสนับสนุนด้านการตลาดของนิคมอุตสาหกรรม ทั้งนี้เพื่อสร้างอุปสงค์ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม

เงื่อนไขความสำเร็จในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมจึงขึ้นอยู่กับ การส่งเสริมให้จังหวัด ท้องถิ่น ประชาชน เป็นผู้ลงทุนพัฒนาพื้นที่เพื่อการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม โดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยให้การสนับสนุนร่วมดำเนินงาน เพื่อให้จังหวัดหรือท้องถิ่นหรือประชาชน ซึ่งเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ได้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบการพัฒนาพื้นที่ของตนเอง และในขณะเดียวกันเพื่อเป็นการลดและขจัดปัญหาความขัดแย้ง คัดค้านในการใช้ทรัพยากรของพื้นที่ได้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้น จึงสรุปปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

- (1) ทำเลที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากเมืองใหญ่ และมีการเข้าสู่พื้นที่ที่สะดวก
- (2) ราคาขายหรือราคาให้เช่าพื้นที่ในเขตนิคมอุตสาหกรรม และอัตราค่าบริการสาธารณูปโภคสามารถแข่งขันได้กับทั้งเขตอุตสาหกรรมในประเทศ และนิคมอุตสาหกรรมในต่างประเทศ
- (3) สิทธิประโยชน์ที่ให้กับต่อโรงงานควรมีแรงจูงใจสูงและชัดเจน
- (4) คุณภาพและมาตรฐานของการให้บริการเป็นมาตรฐานสากล
- (5) การตลาดและการประชาสัมพันธ์เชิงรุกที่ชัดเจนแสดงให้เห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดตั้งโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรม

6.4 ข้อเสนอแนะ

จังหวัดชลบุรี เป็นจังหวัดที่มีปัจจัยหลายด้านที่เหมาะสมสำหรับการตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ ทำเลที่ตั้งที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ การอยู่ใกล้ท่าอากาศยานกรุงเทพฯ และเป็นที่ตั้งท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง อีกทั้งยังได้ผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ที่มี การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการพัฒนาอุตสาหกรรมจากกรุงเทพฯ และปริมณฑลสู่ภูมิภาค มีผลทำให้มีการพัฒนาระบบการคมนาคมมีความเชื่อมโยงไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก ซึ่งปัจจุบันจังหวัดชลบุรีมีการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมสูงและมีการจัดตั้งโรงงานเป็นจำนวนมาก ทั้งที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมและนอกเขตนิคมอุตสาหกรรม และยังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นภาครัฐจึงควรมีนโยบายสนับสนุนที่ชัดเจนเพื่อให้โรงงานเข้ามาตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม เพื่อจะทำให้สะดวกต่อการควบคุมปัญหามลพิษที่เกิดจากการประกอบกิจการโรงงานไม่ให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน อีกทั้งยังก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างมีระเบียบเป็นไปตามระเบียบการใช้ที่ดินของผังเมือง

การวิจัยครั้งนี้จะชี้ให้เห็นว่าปัจจัย การเลือกที่ตั้งโรงงานของผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี ได้ผลออกมาสอดคล้องกับทฤษฎีค่าผลิตต่ำสุด (The Least Cost Theory) กล่าวคือ ผู้ประกอบการต้องการเสียค่าใช้จ่ายซึ่งเป็นต้นทุนการผลิตในอัตราที่ต่ำ และมีการเชื่อมโยงของโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ อันก่อให้เกิดประโยชน์และประหยัดต่อการลงทุนประกอบกิจการด้านอุตสาหกรรมต่าง ๆ เพราะการเสียค่าใช้จ่ายในการประกอบกิจการในอัตราที่ต่ำย่อมจะก่อให้เกิดผลกำไรมากขึ้น ในแง่ของการประกอบธุรกิจจึงนับว่ามีประโยชน์เป็นอย่างมาก ประกอบด้วย

6.4.1 การเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันทางเศรษฐกิจในอนาคต

จำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐบาลจะต้องปรับตัวในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความเร็วในการปรับตัวของภาคเอกชน โดยทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด โดยมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และคำนึงถึงความมุ่งมั่นในการเข้ามามีส่วนร่วมในการขจัดปัญหาและอุปสรรคในด้านต่าง ๆ ลง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจ และเพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและประชาชนในระยะยาว

6.4.2 พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีพินความรู้ และมีภูมิปัญญาให้สูงขึ้น

การจัดให้มีสถาบันการศึกษา เพื่อยกระดับความรู้ และพัฒนาฝีมือแรงงานในนิคมอุตสาหกรรม โดยจากผลการวิจัย พบว่าแรงงานมีฝีมือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งแรงงานมีฝีมือส่วนใหญ่มาจากนอกพื้นที่ศึกษา นั่นคือมาจากต่างประเทศ และจากกรุงเทพฯ

โดยการจัดให้มีสถาบันการศึกษาใช้ระบบการศึกษาสมัยใหม่ เพื่อเป็นการพัฒนาฝีมือแรงงาน และการเพิ่มโอกาสของแรงงานในการทำงาน และในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทางด้านการศึกษาและการค้นคว้าวิจัย ซึ่งจะทำให้ทรัพยากรมนุษย์นั้นเป็นทรัพยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน อันเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันทางการผลิตด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

6.4.3 ส่งเสริมให้เกิดอุตสาหกรรมสนับสนุนและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

ส่งเสริมให้เกิดอุตสาหกรรมสนับสนุนและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง สำหรับอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพของไทย ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมที่จัดไว้โดยเฉพาะเพื่ออุตสาหกรรมนั้น เพื่อให้ทำให้เกิดอุตสาหกรรมการผลิตที่ครบวงจร อันจะส่งผลให้สามารถพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต การจำหน่าย การตลาด และข้อมูลข่าวสารที่จะส่งเสริมสมรรถนะทางการแข่งขันให้เกิดกับทุกอุตสาหกรรมที่อยู่ในวงจรได้ดียิ่งขึ้นรวมทั้งสามารถพัฒนาให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นด้วย

6.4.4 การปรับด้านราคาขายหรือให้เช่าที่ดินและอัตราค่าบริการระบบสาธารณูปโภคภายในนิคมอุตสาหกรรม

การปรับลดราคาขายหรือราคาเช่าที่ดินในนิคมอุตสาหกรรม และอัตราค่าบริการต่างภายในนิคมอุตสาหกรรม เช่น อัตราค่าบริการน้ำเสีย ค่าบำรุงระบบสาธารณูปโภค เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าเหตุผลที่ผู้ประกอบการไม่เข้ามาตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม เนื่องจากราคาที่ดินในนิคมอุตสาหกรรมมีราคาแพง และมีอัตราค่าบริการน้ำเสีย อัตราค่าน้ำประปา และอัตราค่าบริการระบบสาธารณูปโภคสูง เมื่อเปรียบเทียบราคาที่ดินกับราคาที่ดินนอกเขตนิคมอุตสาหกรรม

6.4.5 เพิ่มบริการต่าง ๆ ในนิคมอุตสาหกรรม

เพิ่มบริการต่าง ๆ ในนิคมอุตสาหกรรม เช่น การให้บริการด้านการขนส่งครบวงจร และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการสามารถเลือกใช้ระบบการขนส่งได้ทั้งทางรถยนต์ ทางเรือ และทางรถไฟ โดยมีการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งที่เชื่อมต่อกับนิคมอุตสาหกรรม

6.4.6 การเพิ่มความสามารถในการควบคุมและกำจัดมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม

การเพิ่มความสามารถในการควบคุม และกำจัดมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมให้มากกว่าเดิม เพื่อที่จะสามารถรองรับอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษสูงได้ โดยการจัดประเภทโรงงานอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษสูงไว้พื้นที่เฉพาะในบริเวณเดียวกัน เพื่อความสะดวกต่อการควบคุมและจัดการมลพิษที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมนั้น

6.4.7 การปรับปรุงสิทธิประโยชน์เพื่อให้เกิดการจูงใจในการตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม

เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายกระจายอุตสาหกรรมสู่ภูมิภาค แต่ยังไม่มีความมาตรการบังคับให้การตั้งหรือขยายโรงงานอุตสาหกรรมต้องเข้าไปอยู่ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม หรือมาตรการที่ยังไม่สามารถจูงใจให้ผู้ประกอบการเข้ามาตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นอุปสรรคที่ทำให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยไม่สามารถประสบความสำเร็จ ในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม และดำเนินงานนิคมอุตสาหกรรมในภูมิภาคเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมเข้าไปตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม

6.4.8 การปรับปรุงด้านกายภาพของนิคมอุตสาหกรรม

ควรมีการปรับปรุงด้านกายภาพของนิคมอุตสาหกรรมให้มีความสวยงาม และร่มรื่นที่มีความน่าอยู่ ได้แก่ การมีสวนสาธารณะ การปรับปรุงที่พักอาศัยของคนงาน มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านโรงแรม การจัดสัมมนาต่าง ๆ ศูนย์การค้า และร้านอาหารภายในนิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น

6.5 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

6.5.1 การจัดเก็บข้อมูล

ควรจัดเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามให้มากที่สุด เพื่อผลการวิเคราะห์จะได้มีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีสถิติเพิ่มมากขึ้น

6.5.2 การวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ควรวิเคราะห์โดยแยกประเภทของอุตสาหกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะสามารถกำหนดปัจจัยบางอย่างได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น แหล่งวัตถุดิบ ตลาด เป็นต้น เพื่อจะได้ผลสรุปของการเลือกที่ตั้งของอุตสาหกรรมแต่ละประเภทได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น และนำผลที่ได้จากการวิจัยไปปฏิบัติได้ตรงตามประเภทของอุตสาหกรรม

6.5.3 ศึกษาเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่น

ควรมีการทำการวิจัยในพื้นที่อื่นเพิ่มเติมโดยจะต้องศึกษาพื้นที่นั้น ๆ ก่อน เนื่องจากพื้นที่แต่ละแห่งมีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน เช่น สภาพภูมิศาสตร์ ประชากร และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อที่จะกำหนดปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกที่ตั้งโรงงานในพื้นที่นั้น ๆ และเพื่อให้สามารถนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกันได้อย่างเหมาะสม

6.6 ข้อจำกัดของการวิจัย

ในการทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ ซึ่งผู้ประกอบการโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมไม่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ทำให้จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับมามีเพียง 75 ชุด คิดเป็นร้อยละ 46.87 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น ทำให้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลลดน้อยลง ซึ่งไม่สามารถนำมาแยกประเภทอุตสาหกรรมในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ซึ่งจะมีผลต่อความน่าเชื่อถือของการวิเคราะห์ข้อมูล